

رامتنین مونتق

وضعیت جنگی و محاصره در یابی، سخت‌ترین شرایط را برای تولیدکنندگان و در کل، فعالان اقتصادی رقم زده و در این شرایط، نیازمندی بنگاه‌ها به تسهیلات بانکی، برای پوشش هزینه‌های جاری و تامین سرمایه در گردش، به بیش از همه ادوار رسیده‌است.

اما در شرایطی که فعالان اقتصادی، اعم از تولیدکننده، واردکننده یا صادر کننده، نیاز شدیدی به تسهیلات بانکی دارند،بانک مرکزی تصمیم گرفته است تا محدودیت‌های بیشتری بر منابع بانکی اعمال کند؛ اما به نظر می‌رسد در تفکر حاکمیت، تنها فعالان اقتصادی خردومتوسط مزاحم منابع بانکی بوده‌اند زیرا تسهیلات کلان واردکنندگان بزرگ همچنان پابرجاست و بر سهم آن نیز افزوده شده‌است.

طبق آخرین آمارهای بانک مرکزی، مجموع تسهیلات دریافتی ۲ شرکت وابسته به یکی از واردکنندگان بزرگ کالاهای اساسی کشور،از حدود ۲،۳هزار میلیارد تومان در پایان آذرماه ۱۴۰۴ به بیش از ۱۳،۲ هزار میلیارد تومان در پایان اسفندماه همان سال رسیده‌است؛ رقمی که بیانگر رشد بیش از پنج برابری حجم تسهیلات دریافتی این مجموعه طی تنها ۲ ماه‌است. بنا به این گزارش، شرکت «آواتجارت صبا» در پایان آذرماه ۱،۱۴۰۴ هزار و ۲۲۶ میلیارد تومان تسهیلات دریافت کرده بود اما مجموع این تسهیلات در اسفند ۱۴۰۴، به ۸ هزار و ۲۱۷ میلیارد تومان رسیده است.

همچنین مجموع دریافتی‌های شرکت «کشت و صنعت مدلل ماهیدشت» در آذرماه پارسال، ۱ هزار و ۸۶ میلیارد تومان بوده که در پایان اسفند سال گذشته به ۵هزار و ۶میلیارد تومان رسیده است.امجموع دریافتی این دو شرکت حاکی از افزایش ۵ برابری سهم آن‌ها از تسهیلات بانکی است.

در گزارش پیش‌رو، ابتدا به وضعیت فعالان اقتصادی خرد و متوسط پرداخته و در ادامه برخی از وعده‌ها یا عبارات بهتر خلف وعده‌های دولت، یادآوری می‌شود.

محر و میت ۶۰درصدی واحدهای تولیدی از تسهیلات
شرایط سخت واحدهای اقتصادی را باید از دی‌ماه ۱۴۰۴ پیگیری کرد؛ ماهی که دولت به بهانه مبارزه با رانت موجود در ارز ترجیحی، دست به حذف برخی نرخ‌های ارز زد و تنها نرخ تالار دوم مرکز مبادله ارز و طلا را به رسمیت شناخت. هر چند که برخی مقامات، از جمله وزیر اقتصاد، دلیل اصلی این اقدام دولت را خالی بودن خزانه ارزی کشور مطرح کردند.

قبل از اینکه به نتیجه وعده دولت پرداخته شود، بهتر است تا وضعیت بنگاه‌ها را در پروتوین سیاست بررسی کنیم. از آنجایی که بسیاری از مواد اولیه تولید در ایران وارداتی است، طبیعی است که نرخ ارز یکی از شاخص‌های مهم کلیدی اقتصاد برای فعالان بازار است. در دی‌ماه ۱۴۰۴ ناگهان نرخ ارز مورد استفاده فعالان اقتصادی، از حدود ۸۵

سهم واردکنندگان بزرگ کالاهای اساسی از تسهیلات بانکی، ۵ برابر شده‌است؛

شیفت رانت از ارز ترجیحی به وام‌های بانکی!

هزار تومان به حدود ۱۲۳ هزار تومان افزایش یافت. مشخص است که افزایش شدید نرخ ارز به‌منابه افزایش قیمت مواد اولیه عمل می‌کند و یک شوک طرف عرضه برای اقتصاد، محسوب می‌شود بنابراین نیاز بنگاه‌ها به نقدینگی و سرمایه در گردش ناگهان ۲ برابر شد. بعد از حوادث ناگوار دی‌ماه، قطعی ایننت‌ت قبل از جنگ، وقوع جنگ ۴۰ روزه، قطعی سه ماهه اینترنت در بی جنگ، افزایش شدید نرخ ارز در سال ۱۴۰۵، افزایش ۶۰درصدی دستمزد و شدت گرفتن تورم عمومی در همین سال، نیاز بنگاه‌ها به نقدینگی باز هم بیشتر و بیشتر شد چرا که افزایش سطح عمومی قیمت‌ها به معنی کاهش عرضه پول حقیقی است بدین معنا که با سطح پول موجود، کالاها و خدمات کمتری را می‌توان خریداری کرد.

با وجود نیاز شدید بنگاه‌ها به نقدینگی و تسهیلات بانکی در سال ۱۴۰۵ برخی گزارش‌ها از محرومیت آنها این منبع حکایت دارد. برای مثال سخنگوی وزارت صحت، از «انحراف بزرگ» در تخصیص این منابع می‌گوید و تصریح می‌کند: «در حالی که بانک مرکزی از پرداخت مطالبی حتی فراتر از مصوبه (بیش از ۸۸۴ همت) خیر می‌دهد، پایش‌های میدانی نشان می‌دهد که ۶۰درصد از واحدهای تولیدی نیازمند، عملاً از این سفره بی‌بهره مانده‌اند.»
از سخنان عزت‌الله زارعی، چنین برمی‌آید که مسئولان دولتی هم بر وجود رانت و تخصیص ناکارآمد منابع بانکی

نوع ایرانی

toseeirani.ir

استدلال دولت در گران‌سازی نرخ ارز رسمی، حذف رانت و مبارزه با فساد بود؛ اما اکنون همچنان واردکنندگان بزرگ، انحصاری و رانتی در اقتصاد کشور حضور دارند و سهم آن‌ها از منابع بانکی ۵ برابر شده است. به عبارتی با وجود حذف ارز ترجیحی همچنان رانت‌ها حفظ شد و رانت بنگاه‌های انحصاری از منابع ارزی به منابع بانکی تغییر یافت

تنها رانت واردکنندگان انحصاری حفظ شده‌است.

حفظ رانت

با وجود حذف ارز ترجیحی

به موازات وضعیت فعالان اقتصادی خرد و کوچک، باید به وضعیت رانت واردکنندگان انحصاری پرداخته شود چرا که هر دوی این‌س مباحث یک مرکز ثقل دارند و آن، حذف ارز ترجیحی و گران‌سازی نرخ ارز است.

طی سال‌های اخیر و هم‌زمان با تعمیق شکاف میان نرخ ارز ترجیحی با نرخ ارز بازار آزاد، بسیاری از طرفداران آزادسازی‌های اقتصادی انتقاد می‌کردند که ارز ترجیحی محل فساد و رانت شده چرا که واردکنندگان ارز را به قیمت دولتی دریافت می‌کنند اما به جای وارد کردن کالاها، همان ارز را به قیمت بازار آزاد می‌فروشند یا اگر هم وارداتی یا این ارز صورت بگیرد، قیمت کالاها با نرخ دلار بازار آزاد محاسبه می‌شود و باید منابع از این رانت شد.

هر چند که وجود رانت در نرخ ارز ترجیحی با واقعیت اقتصادی بود اما حذف این سیاست نیز به حذف رانت منجر نشد زیرا هم‌زمان واردکنندگان که ارز ترجیحی را محل فساد و رانت خود کرده بودند، همچنان به واردات کالاهای اساسی مشغولند و حتی با فرض محال قطع کامل رانت ارزی، رانت واردکنندگان انحصاری از منابع بانکی و دولتی و… باقی مانده‌است.

نتیجه گذشت چندین ماه از سیاست گران‌سازی نرخ ارز، تحمیل تورم سنگین و سه رقمی بر کالاهای اساسی و خرد شدن کمر بنگاه‌های کوچک و متوسط بود و تنها برنده ماجرا بنگاه‌های انحصاری بودند، زیرا هم ارز خود را با نرخی گران‌تر به بانک مرکزی پس دادند و هم سهم آن‌ها از سفره تسهیلات بانکی بیشتر شد. در نهایت باید تأکید کرد که سیاست دولت در تنها رانت ار حذف نکرد، بلکه محل رانت را از منابع ارزی به منابع بانکی تغییر داد و در این میان تنها معیشت مردم و فعالان خرد اقتصادی بود که نابود شد.

او تأکید کرد: یک واقعیت وجود دارد، جنگ اخیر موجب شد بخشی از توان تولید انرژی کشورمان از دست برود و حال مدیریت انرژی کشور نیازمند همراهی مردم با مسئولان است. مساله نه مصرف‌گرایی مردم که تبعات یک جنگ خام‌سوز است که از سوی ایالات متحده به ما تحمیل شده حال باید از مردم خواهش شود که با مسئولیت همکاری کنند. فکر می‌کنم این طور با مردم صحبت کردن، نه تنها صادقانه‌تر است، که بیشتر هم مردم را همراه خواهد کرد.

این تحلیلگر اقتصادی با اشاره به آمارهای وزارت نفت و نیرو، اظهار داشت: براساس آن گزارش مصرف انرژی مردم ایران در تنها افزایشی نبوده که هر دهه کمتر از دهه پیشین بوده‌است. یعنی در دهه ۹۰ مصرف بیش از دهه ۸۰ بود در دهه ۸۰ بیش از دهه ۷۰ بوده است. بنابراین وضعیت مصرف مردم انقباضی و کاهش بوده و اگر امروز کمبودی وجود دارد، مشکل از سمت مصرف مردم نیست. این رفتارها در رسانه که مردم را مقصر جلوه می‌دهند، رفتاری خسارت بار است. نگاه یک جانبه به هر مشکل و انداختن توپ همه مشکلات به زمین مردم، تنها به افزایش فاصله میان مردم و دولت می‌انجامد. این بازی رسانه‌ای که این طرف و آن طرف می‌بینیم کمک کننده نیست. باور دارم اگر مسئولان با مردم صادقانه و صریح حرف بزنند، همراهی مردم بهتر جلب می‌شود تا این که بخواهیم آن‌ها را مسبب وضع موجود جلوه دهیم.

قزاقستان و بلاروس به دلیل موانع ساختاری هنوز با فاعل نشده است. این شکاف عظیم به معنای از دست رفتن فرصت‌های ارزی در حوزه‌هایی نظیر دارو، تجهیزات پزشکی و خدمات فنی و مهندسی است که ایران در آن‌ها دارای مزیت رقابتی بالایی است. برای عبور از این وضعیت، شناسایی و رفع چهار گلوگاه اصلی شامل محدودیت‌های بانکی ناشی از تحریم‌ها، ضعف در زیرساخت‌های فیزیکی حمل‌ونقل به‌ویژه در مرز نوردوز، موانع غیرتفره‌ای ناشی از عدم تطابق استانداردها مانند استاندارد روسی GOST، و فقدان یک نهاد متولی واحد برای هماهنگی میان دستسگاه‌های اجرایی در داخل کشور، اجتناب‌ناپذیر به نظر می‌رسد.

خبر اقتصادی

باجهش ۱۱۵ هزار واحدی شاخص کل:

رکورد تاریخ بورس شکسته شد

خرداد، بارشد ۱۱۴ هزار و ۸۶۳ واحدی (۲٫۶درصد) به سطح ۴ میلیون و ۵۴۰ هزار و ۸۷۵ واحد رسید. همچنین شاخص کل هم‌وزن نیز با افزایش ۲۹ هزار و ۷۴۰ واحدی (۲٫۵درصد) در ارتفاع یک میلیون و ۲۱۷ هزار واحد ایستاد که نشان‌دهنده مشارکت گسترده نمادهای کوچک و متوسط در روند صعودی بازار سهام است. ارزش معاملات بورس امروز به ۲۳۲ هزار و ۱۴۹ میلیارد ریال رسید و بیش از ۴۹ میلیارد سهم و اوراق بهادار در قالب بیش از ۴۴۱ هزار نوبت میان فعالان بازار دست به‌دست شد.

■ ■ ■

وزیر صمت:

صنعت بیشترین آسیب جنگی را دید

وزیر صمت با اشاره به اینکه بخش صنعت بیشترین آسیب را در جنگ تحمیلی سوم متحمل شده‌است، گفت: افزایش ظرفیت واحدهای تولیدی در پتروشیمی و صنایع فولادی، بازسازی واحدهای آسیب‌دیده و حفظ فعالیت بنگاه‌های اقتصادی یکی از اولویت‌های این وزارتخانه است. به گزارش ایلنا، محمد اتابک در نشست مشترک با اعضای کمیسیون امور داخلی کشور و شوراهای مجلس، افزود: بر اساس جمع‌بندی‌های انجام‌شده، ۲ هزار و ۳ واحد صنعتی در کشور دچار خسارت شدند. البته بسیاری از این واحدها در جمله مجموعه فولاد مبارک، از صنایع مادر بودند که محصولات آنها به‌عنوان مواد اولیه در اختیار تعداد زیادی از شرکت‌ها و صنایع پایین‌دستی قرار می‌گرفت.

معاون وزیر اقتصاد:

تاخیر در رسیدگی به پرونده‌های بزرگ مالیاتی مشکوک است

رئیس سازمان امور مالیاتی و معاون وزیر اقتصاد مطرح کرد: تاخیر در رسیدگی به برخی پرونده‌های بزرگ مالیاتی مشکوک است. به گزارش ایلنا، هادی سبحانیان با بیان اینکه تبعیض نیز در حوزه بخشودگی و تسطیب وجود دارد، گفت: در حال طراحی قواننی هستیم که کل این فرآیند سیستمی انجام شود. البته موانعی در این راه وجود دارد از جمله برخی مشکلات قانونی. اصلاح این موارد پیچیدگی بسیار زیادی دارد. او ادامه داد: متأسفانه وقتی می‌خواهیم نظارت را سیستمی کنیم این سوال پیش می‌آید که سیستم شما تا کیست تا مشخص داد که فرد مسئول در محل (تسطیب یا بخشودگی) همانند ما نیست؟ ما آیین‌نامه‌ای را در خصوص آماده و به‌شمار (شورای عالی امنیت ملی) بردیم، تالیه تصویب‌نیز رفت اما در نهایت از مصوبات حذف شد.

■ ■ ■

مدیر شرکت ارتباطات زیرخبر:

۵۸ درصد ترافیک اینترنت کشور برگشت

مدیر عامل شرکت ارتباطات زیر ساخت عنوان کرد: ترافیک اینترنت پس از بازگشایی تدریجی شبکه در حال افزایش است و اکنون به ۷۸درصد سطح ثبت‌شده در اول دی‌ماه ۱۴۰۴ رسیده است. به گزارش ایسنا، بهزاد اکبری در نشست خبری، توضیح داد: پس از بازگشایی اینترنت، شبکه برای دو تاسه روز با اختلال‌هایی مواجه بود اما به تدریج به وضعیت پایدارتری رسیده‌است. میزان ترافیک اینترنت همچنان روزانه در حال رشد است و کیفیت سرویس‌ها نیز به‌صورت مستمر پیش می‌شود. او همچنین از کاهش تدریجی محدودیت‌های اعمال‌شده خبر داد و گفت: برخی محدودیت‌ها به دلیل ملاحظات خارج از وزارت ارتباطات برقرار شده بود و به تدریج در حال رفع شدن است.

■ ■ ■

دبیر سندیکای صنعت برق پیشبینی کرد:

احتمال کسری ۱۰ هزار مگاواتی برق

دبیر سندیکای برق میزان ناترازی برق در تابستان سال جاری را کمتر از سال گذشته و در حدود ۱۰ هزار مگاوات پیش‌بینی کرد و گفت: علیرغم افزایش تولیدات تجدیدپذیرها و برق‌بای‌ها و همچنین پوشش ۲۵در چه انتظار خاموشی صفر دور از ذهن است. به گزارش ایلنا، مهدی مساللی درباره احتمال بروز خاموشی در تابستان سال جاری، افزود: در حال حاضر بیش از یک ماه است که برق بخش کشاورزی روزی ۵ ساعت قطع می‌شود. به بخش صنعت نیز ابلاغ‌شده که هفتای یک روز قطعی خواهند داشت. به گفته او، برق امسال مشکلات سابق را به لحاظ مصرف‌کننده دارا مقتصاری بر قبای‌ها به حال ناترازی کمک می‌کنند و از سوی دیگر مشکل کمبود سوخت در تولید برق تأثیر به‌سزایی خواهد داشت.

■ ■ ■

معاون وزیر جهاد کشاورزی:

واسطه‌ها با توسعه بازارهای دیجیتال

حذف می‌شوند

معاون وزیر جهاد کشاورزی وعده داد: حذف واسطه‌ها از طریق توسعه روش‌ها و بازارهای دیجیتال، فاصله تولید تا مصرف را نیز کاهش می‌دهد. به گزارش مهر، اکبر فتحی تصریح کرد: یکی از گلايه‌های هميشگی تولیدکنندگان، فاصله قیمتی میان تولید و مصرف است و در بسیاری از موارد سود اصلی نصیب واسطه‌ها می‌شود، در حالی که تولیدکننده سهم اندکی از ارزش واقعی محصول خود در یافت می‌کند.

■ ■ ■

عضو کمیسیون صنایع مجلس:

یوتیوب رفع فیلتر می‌شود

عضو کمیسیون صنایع مجلس اعلام کرد: وزیر ارتباطات در کمیسیون قوت دادنده که فضا را به شرایط عادی بر گرداند و بعد از رفع فیلتر واتس‌اپ، رفع فیلتر

یوتیوب هم در دستور کار بود. به گزارش خبرقوری، مصطفی پوردهقان افزود: منتظر هستیم گزارش وزیر را در یکشنبه آینده داشته باشیم که به چه نحوی پیش می‌رود.

گفت و گو

کارشناس اقتصاد انرژی:

توپ ناترازی انرژی را به زمین مردم نیندازیم

یک کارشناس اقتصاد انرژی درباره مصرف سوخت مردم در ایران عنوان کرد: به نظر من با توجه به وضعیت بحرانی کشور و جنگی که درگیر آن هستیم، باید کارشناسان با صداقت صحبت کنند. این که دائم برخی رسانه‌ها و کارشناسان تأکید می‌کنند ما مردم بر مصرف داریم و حتی مردم را به «ولنگار رسم مصرفی

گزارش

گزارش مرکز پژوهش‌های مجلس از موانع بانکی، لجستیکی و…؛

سهم ایران از بازار اوراسیا زیر ا درصد است!

سال ۱۴۰۴ اجرایی شده است تا با حذف یا کاهش تعرفه‌ها بر حدود ۸۷درصد از اقلام کالایی، بستری نوین برای جهش مبادلات تجاری فراهم آورد.

بررسی آماری روند مبادلات در یک دهه گذشته نشان‌دهنده رشد کمی قابل توجهی است؛ به طوری که ارزش کل تجارت ایران با این بلوک اقتصادی از ۱.۵ میلیارد دلار در سال ۲۰۱۴ به بیش از ۳.۵ میلیارد دلار در سال ۲۰۲۳ افزایش یافته است. در این سازه زمانی، صادرات ایران به مرز ۱.۷ میلیارد دلار و واردات از کشورهای عضو به نزدیک ۱.۸ میلیارد دلار رسیده که نشان‌دهنده برقراری یک موازنه نسبی در تراز تجاری است. با این وجود، تحلیل گران اقتصادی بر این باورند که علی‌رغم رشد ارزش دلاری مبادلات، سهم ایران از کل تجارت خارجی این منطقه همچنان در سطح ناچیز ۰.۴۲درصد باقی مانده است که این رقم با توجه به ظرفیت‌های تولیدی ایران و نیازهای وارداتی منطقه، نشان‌دهنده یک شکاف عمیق میان عملکرد دفعلی و پتانسیل‌های واقعی بازار است.

مرکز پژوهش‌های مجلس در گزارشی با بررسی تجارت ایران و اتحادیه اقتصادی اوراسیا اعلام کرد که با وجود رشد مبادلات تا بیش از ۳.۵ میلیارد دلار، سهم ایران از تجارت این بازار همچنان تنها ۰.۴۲درصد است و بخش بزرگی از ظرفیت صادراتی کشور به دلیل موانع بانکی، لجستیکی و استاندارد ی بالفعل نشده است. به گزارش آکواپران، اتحادیه اقتصادی اوراسیا (EAEU) به دلیل برخورداری از ویژگی‌های منحصربه‌فرد ژئوپلیتیکی و اقتصادی، جایگاه ویژه دارد. این اتحادیه که کشورهای روسیه، قزاقستان، بلاروس، ازمنستان و قرقیزستان را در بر می‌گیرد، بازاری گسترده با جمعیتی بالغ بر ۱۸۳ میلیون نفر را پوشش داده و با سهمی معادل ۱۴.۵درصد از استخراج نفت و ۲۰.۲درصد از استخراج گاز جهان، یکی از قطب‌های اصلی انرژی و منابع طبیعی در سطح بین‌المللی محسوب می‌شود. نقطه عطف روابط اقتصادی طرفین در سال‌های اخیر، تغییر فاز از موافقت‌نامه موقت مصوب سال ۱۳۹۸ به سمت موافقت‌نامه تجارت آزاد دائم (FTA) است که بر اساس پیش‌بینی‌های قانونی، از خردادماه